

POUCZENIE DLA OBYWATELI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ I CZŁONKÓW ICH RODZIN

Zagadnienia ogólne

Załatwienie sprawy dot. pobytu obywatela Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje niezwłocznie, a sprawy dotyczące członka jego rodziny niebędącego obywatelem Unii Europejskiej nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia stosownego wniosku.

Wnioski należy złożyć w języku polskim na urzędowych formularzach.

Dokumenty sporządzone w języku obcym, dołączane przez Pana/Panią do wniosku, należy złożyć wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.

Wszystkie pisma (zawiadomienia, wezwania, decyzje, postanowienia itp.) doręczane są za pokwitowaniem przez pocztę, względnie przez urzędników instancji prowadzącej postępowanie. Pisma doręczane są Panu/Pani, a gdy ustanowił/ustanowiła Pan/Pani pełnomocnika – temu pełnomocnikowi.

W razie niemożności doręczenia Panu/Pani lub dorosłemu domownikowi pisma, składa się je na okres 7 dni w urzędzie pocztowym, a zawiadomienie o tym fakcie umieszcza się w skrzynce na korespondencję lub, gdy to nie jest możliwe, na drzwiach mieszkania adresata. Pismo uważa się za doręczone z upływem ostatniego dnia tego okresu.

Odbiór pisma obowiązuje Pan/Pani potwierdzić swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli uchyli się Pan/Pani od potwierdzenia doręczenia, doręczający sam stwierdzi datę doręczenia oraz wskaże osobę, która odebrała pismo i przyczynę braku jej podpisu.

Jeżeli odmówił Pan/Pani przyjęcia pisma przesłanego Panu/Pani przez pocztę albo doręczonego w inny sposób, pismo zostanie zwrócone nadawcy z adnotacją o odmowie jego przyjęcia i datą odmowy. W takim przypadku uznaje się, że pismo zostało doręczone w dniu odmowy jego przyjęcia przez adresata.

O każdej zmianie miejsca zamieszkania należy powiadomić organ, przed którym toczy się postępowanie. W trakcie postępowania, pisma przesyłane są zawsze na adres do doręczeń, który jako ostatni został wskazany danemu organowi.

W przypadku, gdy Pana/Pani adres uległ zmianie, zaś organ prowadzący postępowanie nie został o tym powiadomiony, to pismo zostanie przesłane na ostatni wskazany przez Pana/Panią adres dla doręczeń. Zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, tak przesłane pismo jest skutecznie doręczone także wtedy, gdy Pan/Pani nie mieszka już pod wskazanym adresem i z tego powodu nie przyjął/przyjęła Pan/Pani do wiadomości treści pisma.

Zaniedbanie obowiązku powiadomienia o zmianie miejsca zamieszkania może mieć dla Pana/Pani poważne konsekwencje, np.:

- pozostawienie wniosku bez rozpoznania,
- decyzja właściwego organu może stać się niepodważalna, jeżeli z powodu braku powiadomienia o zmianie adresu nie dotrzyma Pan/Pani terminu wniesienia odwołania od decyzji organu I instancji lub skargi na decyzję organu II instancji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Organ I i II instancji może przed wydaniem decyzji wezwać Pana/Panią do osobistego stawiennictwa w celu złożenia wyjaśnienia istotnych okoliczności niezbędnych do podjęcia decyzji.

Wszystkie decyzje odmowne w sprawach uregulowanych w ustawie o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin doręczane są na piśmie wraz z uzasadnieniem.

Należy zwracać szczególną uwagę na załączane do każdej decyzji pouczenie o środkach zaskarżenia, w tym podane tam terminy. Tylko przed upływem tych terminów może Pan/Pani wnieść odwołanie od decyzji organu I instancji, względnie skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na decyzję organu II instancji. Organem odwoławczym od decyzji wojewody jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Obywatel UE i członek jego rodziny przebywający poza zakładem hotelarskim, zakładem udzielającym pomieszczenia w związku z pracą, nauką, leczeniem się lub wypoczynkiem jest obowiązany zameldować się na pobyt czasowy najpóźniej przed upływem czwartej doby licząc od chwili przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej.

Wjazd i pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do 3 miesięcy

Obywatel UE może wjechać i przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do 3 miesięcy na podstawie ważnego dokumentu podróży lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość i obywatelstwo.

Członek rodziny niebędący obywatelem UE może wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży oraz wize, o ile jest wymagana. W trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do 3 miesięcy członek rodziny niebędący obywatelem UE obowiązany jest posiadać ważny dokument podróży.

Wniosek o wydanie wize wjazdowej w celu przebywania lub dołączenia do obywatela UE członek jego rodziny niebędący obywatelem UE składa do konsula lub komendanta placówki Straży Granicznej.

Decyzja o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być wydana przez komendanta placówki Straży Granicznej, jeżeli Pana/Pani dane znajdują się w wykazie

cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany lub gdy nie posiada ważnego dokumentu podróży lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość i obywatelstwo.

W wypadku braku w/w dokumentów może Pan/Pani udowodnić w inny, niebudzący wątpliwości sposób, że jest Pan/Pani uprawniony/uprawniona do korzystania ze swobody przepływu osób. Przed wydaniem decyzji o odmowie wjazdu z powodu braku w/w dokumentów komendant placówki Straży Granicznej ma obowiązek umożliwić Panu/Pani przez okres nie dłuższy niż 72 godziny uzyskanie tych dokumentów lub udowodnić w inny, niebudzący wątpliwości sposób, że jest Pan/Pani uprawniony/uprawniona do korzystania ze swobody przypływu osób.

Od decyzji o odmowie wjazdu przysługuje Panu/Pani odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela UE może nastąpić na podstawie ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość i obywatelstwo.

Wyjazd członka rodziny niebędącego obywatelem UE może nastąpić na podstawie ważnego dokumentu podróży.

Prawo pobytu powyżej 3 miesięcy

Obywatelowi UE przysługuje prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące, w przypadku jeżeli spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) jest pracownikiem lub osobą pracującą na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (w tej sytuacji prawo pobytu rozciąga się na członka rodziny przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z obywatelem UE);
- 2) jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym albo jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.) i posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej (w tej sytuacji prawo pobytu rozciąga się na członka rodziny przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z obywatelem UE);
- 3) studiuje lub odbywa szkolenie zawodowe w Rzeczypospolitej Polskiej i jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym albo jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej (w tej sytuacji prawo pobytu rozciąga się na małżonka i dziecko pozostające na utrzymaniu obywatela UE lub jego małżonka i przebywających z nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej);
- 4) jest małżonkiem obywatela polskiego.

Obywatel UE i członek jego rodziny, który przestał spełniać w/w warunki zachowuje prawo pobytu w przypadkach szczegółowo określonych w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043) o charakterze zawodowym lub rodzinnym.

Jeżeli pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dłuższy niż 3 miesiące obywatel UE jest obowiązany zarejestrować swój pobyt, a członek rodziny niebędący obywatelem UE jest obowiązany uzyskać kartę pobytu członka rodziny obywatela UE.

Wniosek o zarejestrowanie lub wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE należy złożyć do wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu obywatela UE osobiście, nie później niż w następnym dniu po upływie 3 miesięcy od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Do wniosku należy dołączyć dokumenty lub pisemne oświadczenia potwierdzające spełnianie warunków pobytu, a w przypadku wniosku o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE - także fotografie.

Przy składaniu wniosku o zarejestrowanie pobytu lub wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE należy okazać ważny dokument podróży. Obywatel UE może okazać inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE wojewoda wydaje niezwłocznie zaświadczenie o złożeniu wniosku.

Obywatelowi UE, którego pobyt został zarejestrowany wojewoda wydaje zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu. Przy odbiorze zaświadczenia jest Pan/Pani obowiązany/obowiązana okazać ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo. Kartę pobytu członka rodziny obywatela UE wydaje wojewoda. Przy odbiorze karty pobytu należy okazać ważny dokument podróży.

Obywatel UE lub członek jego rodziny jest obowiązany wystąpić do właściwego terytorialnie wojewody z wnioskiem o wymianę zaświadczenia o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub karty pobytu członka rodziny obywatela UE w przypadku zmiany danych w nich zamieszczonych lub zniszczenia.

Przy składaniu wniosku o wymianę lub wydanie nowego zaświadczenia o zarejestrowaniu należy okazać ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

Przy składaniu wniosku o wymianę lub wydanie nowej karty pobytu członka rodziny obywatela UE należy okazać ważny dokument podróży i dołączyć do wniosku posiadaną kartę pobytu członka rodziny obywatela UE i fotografie.

W razie unieważnienia karty pobytu członka rodziny obywatela UE lub zgonu członka rodziny obywatela UE należy przedmiotowe dokumenty niezwłocznie zwrócić organowi, który ją wydał.

Prawo stałego pobytu

Po upływie 5 lat nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatel UE nabywa prawo stałego pobytu.

Członek rodziny niebędący obywatelem UE nabywa prawo stałego pobytu po upływie 5 lat nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z obywatelem UE.

Pobyt uważa się za nieprzerwany, w przypadku gdy przerwy w nim nie przekroczyły łącznie 6 miesięcy w roku. Pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przerywa opuszczenie tego terytorium na okres dłuższy niż w/w określony, z powodu odbycia obowiązkowej służby wojskowej albo ważnej sytuacji osobistej, w szczególności ciąży, porodu, choroby, studiów, szkolenia zawodowego, oddelegowania, która wymaga pobytu poza tym terytorium, pod warunkiem, że okres ten jest nie dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy.

Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przerywa wykonanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

Ustawa o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, w sposób szczegółowy reguluje możliwość nabycia prawa stałego pobytu przed upływem 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w wyjątkowych sytuacjach o charakterze zawodowym lub rodzinnym.

Obywatelowi UE, który nabył prawo stałego pobytu wydaje się na jego wniosek dokument potwierdzający prawo stałego pobytu. Wniosek należy złożyć osobiście do wojewody, właściwego ze względu na miejsce pobytu obywatela UE.

Członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE, który nabył prawo stałego pobytu, wydaje się na jego wniosek, kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE. Wniosek należy złożyć osobiście do wojewody, właściwego ze względu na miejsce pobytu obywatela UE, przed upływem terminu ważności karty pobytu członka rodziny obywatela UE.

Karta stałego pobytu członka rodziny obywatela UE jest ważna 10 lat.

Do wniosku o wydanie dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE dołącza się fotografie oraz należy okazać ważny dokument podróży. Obywatel UE może okazać inny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo.

Przy odbiorze dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE należy okazać ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo.

Obywatel UE lub członek jego rodziny obowiązany jest wystąpić do właściwego terytorialnie wojewody z wnioskiem o wymianę dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE w przypadku:

- zmiany danych w nich zamieszczonych,
- uszkodzenia lub zaistnienia innej okoliczności utrudniającej ustalenie tożsamości posiadacza,
- upływu terminu ważności.

Przy składaniu wniosku o wymianę dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu należy dołączyć posiadany dokument potwierdzający prawo stałego pobytu i fotografie, a w razie jego utraty należy okazać ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

Przy składaniu wniosku o wymianę karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE należy dołączyć posiadaną kartę stałego pobytu i fotografie, a w razie jej utraty należy okazać ważny dokument podróży.

W razie unieważnienia dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE lub zgonu ich posiadacza należy przedmiotowe dokumenty niezwłocznie zwrócić organowi, który je wydał.

Kto:

- 1) nie dopełnia obowiązku zarejestrowania pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) uchyla się od obowiązku posiadania albo wymiany karty pobytu członka rodziny obywatela UE lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE,
 - 3) wbrew obowiązkowi nie zwraca karty pobytu członka rodziny obywatela UE, dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu lub karty stałego pobytu członka rodziny obywatela UE
- podlega karze grzywny.